

Procedury klasyfikacyjne dla monografii i serii

1. Wstęp

Klasyfikacja zbiorów do konkretnego miejsca na półce jest procesem przygotowującym indywidualne miejsce dla każdego tytułu bibliotecznego .Pole klasyfikacyjne (shelflisting file) zawiera zapisy ustalające kolejność w numerze wywoławczym (call number) dla każdego katalogowanego tytułu. Po określeniu jakie zapisy będą się znajdować w polu klasyfikacyjnym danej pozycji jest ona klasyfikowana a następnie cały zapis(call number) wprowadzany jest do pola 060 w formacie MARC opisu bibliograficznego. Czynności te zapewniają niepowtarzalność każdego numeru klasyfikacyjnego .Poniżej podane są ogólne wytyczne pomocne przy nadawaniu indywidualnych numerów klasyfikacyjnych. Cechy pól wymienionych w poszczególnych działach poniżej pokrywają się z polami MARC 21.

2.Podstawowe składniki numeru klasyfikacyjnego dla monografii i serii:

- numer klasyfikacji NLM
- numer z tabeli G
- cutter number
- workmark
- wolumen lub numer wydania
- rok publikacji
- numer suplementu
- rok wydania suplementu

3.Type of Call Numbers to be cuttered

Typy call number, w których używa się cutter number

3.1. NLM Call Number

Każda książka w NLM posiada unikalny call number, który określa jej lokalizację w danym miejscu na półce.

3.2.Alternate Call Number

Alternatywny call number

An alternate call number is assigned to W1 and W2 analytics and items with “accession call numbers” outside libraries to use.

4.Shelflisting Procedures

Procedury klasyfikacyjne

4.1.Determining the Cutter Number

Ustalanie cutter number

Procedury klasyfikacyjne dla monografii i serii. Oprac. Alicja Krzyk, Urszula Zdeb, Maj 2004

Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego

Na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie: <http://www.nlm.nih.gov/tsd/cataloging/shelf.html#basic>

4.1.1. Use of Cutter Table

Stosowanie tablic do nadawania cutter number

W NLM stosuje się *Cutter –Sanborn Three-Figure Author Table* (Swanson-Swift revision, 1969) dla określenia cutter number używanego dla haseł głównych. Jeżeli numer klasyfikacji wymaga określnika geograficznego stosuje się Table G. W przypadkach koniecznych osoba katalogująca ustala szczególne instrukcje zgodnie z NLM Classification Schedule i wpisuje je w polu notatek katalogera.

Cutter table jest listą ciągów znaków przedstawiających części lub pełne słowa, po których następują określone cyfry .

Przykład- Bly	661
Bo	662
Bob	663
Boc	664
Bock	665

4.1.2. Initials, Abbreviations, and Acronyms in Cuttering

Inicjały, skróty i akronimy w cuttering.

Cuttering przyjmuje zasady *ALA Filing Rules (1980 ed.)* polegające na wypełnianiu słowa po słowie. Inicjały, skróty i akronimy są szeregowane tak jak słowa z wyjątkiem U.S. i Gt. Brit..

U.S.	Cutter for United States
WHO	Cutter for WHO
Gt. Brit.	Cutter for Great
St.	Cutter for St
Ste.	Cutter for Ste

4.1.3. Choosing Between Cutter Entries

Wybór między hasłem głównym

Jeżeli szukane przez nas słowo znajduje się między dwoma hasłami stosujemy dla niego cutter umieszczony powyżej:

EXAMPLE:	Main entry word is Burger	
Cutter entries:	Burg	954
	Burges	955
	Use B954 for Burger	

Jeżeli poszukiwany przez nas tytuł istnieje w cutter number wówczas dodajemy do niego cutter number podtytułu :

EXAMPLE:	Title m.e.:	Intra-abdominal infections : prevention
	Cutter:	I61

Title m.e.: Intra-abdominal infections : treatment
Cutter: I614

4.1.4.Cutter Conflict

Jeżeli cutter number był wcześniej zastosowany do innego hasła (main entry), wówczas rozszerzamy numer przez dodanie dodatkowej cyfry (1-9) , na końcu numeru.

Nigdy nie stosuj w cutter number 0 na początku i na końcu.
Nigdy nie stosuj w cutter number cyfr 1 obok siebie .

4.1.5.Numbers

Numeracja w tytule

Jeżeli cyfry arabskie są pierwszymi elementami hasła (main entry) wtedy używamy Z999 jako cutter number. Pole z cyframi następuje po polu liter.

EXAMPLE: Title m.e.: 1995 symposium on ...
Cutter: Z999

Jeżeli cyfry arabskie są drugim elementem w haśle wtedy cutter zaczynamy od litery alfabetu a następnie używamy trzech cyfr (991 do 999) jako pozostałej części cutter number.

EXAMPLE: Title m.e.: The E6 and E7 of ...
Cutter: E995

Numeracja rzymska jest traktowana jak litery alfabetu.
Używamy pierwszego znaku do cutteringu.

EXAMPLE: Title m.e.: VIIIth Meeting of ...
Cutter for "V": V999

4.1.6.Uniform title main entry

Ujednolicone hasło tytułu (main entry)

Cutter dla monografii z ujednoliconym tytułem tworzy się z pola hasła głównego ujednoliconego tytułu (130) lub z pól zawierających tytuł oryginału (246,500). Nie wymaga się workmarka.!!!

EXAMPLE: Uniform title m.e. (130): Cahiers Laënnec
Title (245): L'insémination artificielle
Class number: WQ 208
Cutter: C132
Year: 1952

Cutter dla serii o ujednoliconym tytule tworzy się z pola odpowiadającego mu tytułu właściwego (245).

EXAMPLE: Uniform title m.e. (130): Canadiana
Title proper (245): Author entries for provincial ...
Class number: Z 695.1
Table G: G7
Cutter: A939

4.1.7. Tłumaczenia

Dla tłumaczeń pod autorem, cutter tworzy się z pola hasła głównej nazwy osobowej (100) i workmarku z pola oryginalnego tytułu(240).

EXAMPLE
: Author m.e. (100): Guy, de Chauliac, ca. 1300-1368
Uniform title (240): Chirurgia magna. Middle English
Title (245): An interpolated Middle English version of the anatomy ...
Class number: WZ 290
Cutter: G986c

Dla tłumaczeń pod tytułem, cutter tworzymy z pola tytułu oryginalnego (130) lub z innych pól zawierających tytuł oryginału (246,500).

EXAMPLE: Title main entry (130): Chen chiu hsueh. Japanese
Title (245): Shin Chugoku ...
Class number: WB 369
Cutter: C518

4.1.8. Reprinty

Jeśli biblioteka posiada oryginalny tytuł, używamy ten sam cutter i wormark (określnik) jak w oryginale. Jeżeli NLM nie posiada oryginalnego tytułu postępuje zgodnie ze standardowymi procedurami.

Specyficzne wymagania dla elementu „roku” w call number są przedstawione w rozdziale 4.2.7 i 4.2.8

4.1.9. Analyzed Multipart Items

Analiza pozycji wielotomowej

Stosujemy call number ogólnego rekordu dodając volumen i numerację. Patrz: 4.2.4 (więcej informacji).

4.1.10. Tabela G

Kiedy wyznaczamy cutter number przy użyciu Tabeli G używamy *Cutter-Sanborn Three-Figure Author Table* (1969 ed.) dla określenia cutter number.

4.1.11. Cuttering Patterns

Wzory Cutteringu: patrz rozdział 5

4.1.12. Classification Numbers Requiring Special Cuttering Instructions

Numery klasyfikacji wymagające specjalnych instrukcji cutteringu: patrz rozdział 6

4.2. Determining the Year

4.2.1. Publication Date and Printing Date Present

data wydania i data drukowania

Jeżeli metryka książki (strefa adresu wydawniczego) zawiera datę wydania i datę drukowania, jako cutter number stosuje się datę wydania.

EXAMPLE: Imprint (260) field: ... 1977 (1979 printing)
Use "1977" in the call number

4.2.2. Translations

Przekłady

Stosuje się datę z metryki umieszczając na końcu literę „a”

EXAMPLE: Title (245): Atlas of breast disease ... translated by ...
E: Imprint (260): Philadelphia : Decker, 1991.
Use "1991a" in the call number

4.2.3. Questionable Dates

Daty sporne, niejednoznaczne, wątpliwe

Jeżeli metryka zawiera różne daty wydania, stosuje się zawsze datę najwcześniejszą.

EXAMPL E: Imprint (260): New York : Wiley, [between 1973 and 1977]
Use "1973" in the call number

4.2.4.Multipart Items

Wydawnictwa wielotomowe

Stosujemy datę publikacji pierwszego numeru volumenu zamieszczonego w strefie adresu wydawniczego rekordu bibliograficznego (260). Call number dla każdego tomu posiada taki sam rok wydania bez względu na aktualny rok publikacji danego tomu oraz kolejny numer volumenu.

EXAMPLE:

volumen 3 wielotomówki wydany był w 1994 roku i taką datę zawiera strefa adresu wydawniczego

Class:	WY 49	WY 49	WY 49
Cutter:	S697d	S697d	S697d
Year:	1992	1992	1992
Volume:	v.1	v.2	v.3

4.2.5.Serial analytics

4.2.5.1.Single Monographs

Monografie pojedyncze

W call number zamieszcza się numer wolumenu i datę publikacji poszczególnych tomów.

EXAMPLE:

Call numbers indywidualnych rekordów:

Class:	W1	W1
Cutter:	DR899B	DR899B
Volume:	v.80	v.85
Year:	1993	1996

4.2.5.2.Multipart Items

Wydawnictwa wielotomowe

4.2.5.2.1.Closed Multipart Items

Wydawnictwa seryjne wielotomowe zamknięte

Jeżeli wszystkie volumeny były publikowane w tym samym roku to w call number używamy tego roku.

EXAMPLE:

Jeżeli tytuł wielotomówki składa się dwóch volumenów opublikowanych w 1994:

Class: W1
Cutter: ME9616J
Volume: v.24-25
Year: 1994

Jeżeli wydawnictwo wielotomowe jest zamknięte ale volumeny nie są publikowane w tym samym roku, w call number nie stosuje się roku

EXAMPLE:

Tytuł wielotomówki składa się z 6 volumenów ,z których nie wszystkie były publikowane w tym samym roku:

Class: W1
Cutter: DR899B
Volume: v.91-96

4.2.5.2.2.Open Multipart Items

Wydawnictwa seryjne wielotomowe otwarte

Dla tego typu wydawnictw nie zamieszcza się roku wydania w call number.

EXAMPLE:

Tytuł serii wielotomowej otwartej:.

Class: W1
Cutter: ME9615K
Volume: v.78 etc.

4.2.5.3.Serial within a Serial

Seria w serii

Nie stosuje się daty w call number.

EXAMPLE: Class: W1
Cutter: AD716
Volume: v.2 etc.

4.2.6.Bibliographies

W call number stosuje się przedziały czasowe jeśli występują w tytule lub uwagach. Cyfry określające wiek podaje się w całości w call number, wtedy gdy w podanym przedziale czasowym różne są dwie pierwsze cyfry (np. **1800-1900**), a skraca się wtedy gdy w przedziale czasowym dwie pierwsze cyfry są takie same (np. przedział **1982-1986** skraca się do 1982-86)

EXAM
PLE: Title: Catalogue of nineteenth century Italian books (1801-1900)

Class Z 2345

:

Cutter: C641

r:

Year: 1801-1900

Title: AIDS (acquired immunodeficiency syndrome) : a bibliography from all fields of periodical literature, 1982-1986.

Class ZWD 308

:

Cutter: A2875

r:

Year: 1982-86

4.2.7.Reprints

Przedruki, reprinty

W call number stosuje się rok (datę) wydania oryginału, po którym zamieszcza się literę „a”. Często data wydania oryginału zamieszczona jest w strefie uwag w polu 500.

EXAMPLE: Note (500): Originally published: Englewood Cliffs, N.J. :
Prentice Hall, 1974.

Use "1974a" in the call number.

Jakkolwiek, kiedy jest kolekcja reprintów w której każdy oryginał egzemplarza był wydawany oddzielnie , w call number stosuje się aktualną datę druku.

4.2.8.Facsimiles

Faksymile

W call number stosuje się rok (datę) wydania oryginału , po którym zamieszcza się literę „F”.

EXAMPL
E: Title (245): Diccionario de autoridades / Real Academia Espanola.

Imprint (260): Madrid : Gredos, 1979.

Note (500): Fascim. of the 1726 edition published by ...

Use "1726F" in call number. Class: WZ 290
 Cutter: A167d
 Year: 1726F

4.2.9.WZ 290

W **WZ 290** dla reprintów i faksymili stosuje się zawsze „F”- po dacie wydania oryginału.

EXAMPTitle (245): The philosophy of natural magic ... new foreword to 1974 edition by ...
LE:
 Imprint (260): ... c1974
 Note (500): Reprint of p. [5]-307 of the 1913 ed. published by ...

Use "1913F" in call number. Class: WZ 290
 Cutter: A279p
 Year: 1913F

4.3.Determining the Workmark

Określanie workmark

4.3.1.Lowercase Letter

Mała litera w workmark

Dla pozycji wprowadzanych pod hasłami osobowymi (pole 100) stosuje się małą literę w workmark z pierwszego słowa tytułu (pole 245) po cutter number.

EXAMPLE: Main entry (100): Alken, Carl-Erich
 Title (245): Urology, guide ...
 Class number: WJ 100
 Cutter: A415u
 Year: 1982

Wyjątek stanowią tytuły rozpoczynające się cyframi arabskimi

W przypadku kiedy hasłem jest nazwa osobowa lub ciała zbiorowego i tytuł rozpoczyna się cyfrą arabską, wówczas jako workmark stosuje się małą literę „z”.

EXAMPL Main entry (100): WHO Task Force on Environmental Health Criteria...
E:
 Title (245): 2, 4-dichlorophenoxyacetic acid (2-4-D)
 Class number: WA 240
 Cutter: W6273z
 Year: 1989

W przypadku kiedy hasłem głównym jest tytuł książki (pole 245, brak pola 100) i tytuł rozpoczyna się cyfrą arabską cutter powinien być- **Z 999** .

EXAMPL Main entry under title:

E:

Title (245):	5-hydroxytryptamine-3 receptor antagonists
Class number:	QV 126
Cutter:	Z999
Year:	1994

4.3.2.Uppercase Letter

Duża litera w workmark

Dużą literę stosuje się zawsze dla litery „L” w workmark dla odróżnienia od cyfry jeden.

EXAMPLE

:

Main entry (100):	Jackson, Allen
Title (245):	Last stage of skin ...
Class number:	WR 218
Cutter:	J12L
Year:	1990

Dużą literę w workmark stosuje się dla hasła głównego autorskiego (pole 100), gdy nazwa osobowa w tytule występuje jako hasło przedmiotowe osobowe (pole 600)

EXAMPL

E:

Main entry (100):	Fenwick, John Ralph, 1761-1855
Title (245):	Sketch of the professional life and ... of John Clark ...
Added entry (600):	Clark, John, 1744-1805
Class number:	WZ 100
Cutter:	C591F
Year:	1806

5.Basic Cuttering Patterns

Podstawowe wzory tworzenia cutter number

5.1.Single Cutter from Main Entry

Cutter dla hasła głównego

Większość numerów klasyfikacji mieści się w tej kategorii.

5.2.Single Cutter from Subject:

Cutter dla przedmiotu (tematu)

Przedmiot (temat) może być **hasłem głównym** lub **dodatkowym** dla hasła osobowego lub korporacyjnego rekordu bibliograficznego

C635 jest cutter number dla: **Cleveland Clinic Foundation**, która w rekordach bibliograficznych występuje w funkcji hasła głównego(nazwa instytucji - pole 110), hasła głównego autorskiego (pole 100) i hasła przedmiotowego (pole- 610)

5.2.1.Subject as Main Entry

Przedmiot (temat) jako **hasło główne**

Jeśli hasłem głównym jest przedmiot (temat) w workmark należy stosować małą literę z tytułu.

EXAMPLE (Cleveland Clinic Foundation w funkcji hasła głównego -pole 110).

Corporate m.e. (110): Cleveland Clinic Foundation.
Title (245): A new collection of publications and other documents relative to the Foundation.
Class: WB 24
Cutter: C635n
Year: 1938

5.2.2.Subject as Added Entry

Przedmiot jako **hasło dodatkowe**

Jeżeli przedmiot (temat) jest hasłem dodatkowym (np. hasło przedmiotowe osobowe lub instytucji) a rekord bibliograficzny ma hasło główne osobowe to należy użyć dużej litery dla autora w workmark..

EXAMPLE (Cleveland Clinic Foundation jest hasłem przedmiotowym (pole 610) i posiada hasło główne osobowe (pole 100)

Personal name m.e. (100): Rowland, Amy Farley.
Title (245): Historical sketch of the Cleveland Clinic Foundation / by Amy Rowland.
Subject added entry (610): Cleveland Clinic Foundation
Class: WB 24
Cutter: C635R
Year: 1940

Jeżeli w rekordzie bibliograficznym przedmiot (temat) nie ma hasła głównego autorskiego (pola 100-130) , a w rekordzie bibliograficznym występuje jako hasło tytułu właściwego (pole 245), to workmark dla tytułu pisze się małą literą.

EXAMPLE (Cleveland Clinic Foundation jest hasłem przedmiotowym (pole 610) i posiada tytuł właściwy (pole 245); brak hasła głównego autorskiego.

Title m.e. (245): History of the Cleveland Clinic Foundation / edited by John Smith.
Subject a.e. (610): Cleveland Clinic Foundation

Class: WB 24
Cutter: C635h
Year: 1939

5.3. Individual Biography Biografie

5.3.1. Autobiografia

Dla pierwszej autobiografii stosuje się tylko cutter z nazwiska, nie dodaje się workmark. Do następnych autobiografii tej samej osoby, obok tego samego cuttera zamieszcza się (dla odróżnienia tytułu) workmark tytułu pisany małą literą.

EXAMPLE Personal name m.e. (100): Clinton, DeWitt
S:

Title (245): My life as a ...
Class: WZ 100
Cutter: C6413
Year: 1970

Personal name m.e. (100): Clinton, De Witt
Title (245): Fifty years of my ...
Class: WZ 100
Cutter: C6413f
Year: 1965

Personal name m.e. (100): Clinton, De Witt
Title (245): Past, present and future of ...
Class: WZ 100
Cutter: C6413p
Year: 1973

5.3.2. Biography Biografie

Cutter od nazwy osobowej w tytule (nazwiska osoby, o której jest biografia):

Dla rekordów bibliograficznych posiadających nazwę osobową w tytule i mających hasło główne osobowe (pole 100) tworzy się workmark z nazwą osobowej w haśle głównym (pole 100) pisany dużą literą.

Personal name m.e. (100): Hosack, David:
Title (245): Story of De Witt Clinton
:
Subject a.e. (600): Clinton, De Witt

Class: WZ 100

Cutter:

C6413H

Jeżeli w rekordzie hasłem jest tytuł właściwy (pole 245), workmark tworzy się z tytułu i pisze się go z małej litery.

5.4. Table G

Tablice G

Tablic G używa się do wyrażania geograficznego grupowania dla przedmiotów w klasyfikacji NLM. Katalogerzy powinni zawsze zaopatrywać w numery TablicG (odnośnie ostatnich wydań tablic, kliknij podkreślony link). Według numerów Tablic G, w NLM używa *Cutter-Sanborn Three-Figure Author Table do określania cutter number z hasła głównego*. Te same procedury shelflisting stosowane są tutaj.

5.5. Cutter for Foreign Dissertations

Cutter dla zagranicznych dysertacji.

Zagranicznym dysertacją nadaje się cutter dla miejsca lokalizacji instytucji nadającej stopień naukowy. Cyfra dwa jest przydzielana dysertacjom przedkładanym w medycznych szkołach. Trzecia cyfra jest przydzielana dysertacjom przedkładanym w szkołach macierzystej instytucji w różnych dziedzinach; 1 dla stomatologii, 2 dla farmacji, 3 dla medycyny weterynaryjnej itd.

EXAMPLES (B24 is for Universidad de Barcelona's medical school):

W4 Universidad de Barcelona, School of Medicine dissertations

B24

W4 Universidad de Barcelona, School of Pharmacy dissertations

B242

W4 Universidad de Barcelona, School of Veterinary Medicine dissertations

B243